

In tekst 1 en tekst 2 worden uiteenlopende uitspraken gedaan over ecotoerisme.

- 2p **20** Geef per tekst aan welke mening over ecotoerisme eruit blijkt. Geef antwoord in een of meer volledige zinnen en gebruik voor je antwoord niet meer dan 30 woorden.

Tekst 3 Internationale ervaring bevordert creativiteit op het werk

---

Tekst 3 kan in vier achtereenvolgende delen worden onderverdeeld:

deel 1: alinea 1

deel 2: alinea 2 tot en met 4

deel 3: alinea 5 tot en met 7

deel 4: alinea 8

- 1p **21** Welke uitspraak is het meest in overeenstemming met de strekking van deel 3?

Het beschreven onderzoek van Galinsky

- A** blijkt praktisch toepasbare uitkomsten te hebben.
- B** heeft grote maatschappelijk-economische relevantie.
- C** leidt tot een beter begrip van een bekend mechanisme.
- D** levert voorspelbare en weinig verrassende resultaten op.

In alinea 4 wordt geconcludeerd dat reizen bijdraagt aan het succes van een bedrijf. Deze conclusie wordt onderbouwd met een verwijzing naar onderzoek naar grote modehuizen. Een kritische lezer zou vragen kunnen stellen bij deze onderbouwing.

- 2p **22** Formuleer twee kritische vragen bij de onderbouwing in alinea 4. Vermijd algemene vragen zoals 'Hoe weet je dit zeker?'

- 1p **23** Wat voegt alinea 5 toe aan alinea 4?

- A** een aanbeveling bij de onderzoeksresultaten in alinea 4
- B** een nuancering bij de onderzoeksresultaten in alinea 4
- C** een verklaring van de onderzoeksresultaten in alinea 4
- D** een waardering van de onderzoeksresultaten in alinea 4

In alinea 6 en 7 staan twee zinnen of zinsgedeelten die lijken te benadrukken dat de conclusies van de beschreven studies serieus genomen kunnen worden.

- 2p **24** Citeer deze zinnen of zinsgedeelten.

In alinea 6 tot en met 8 wordt gesproken over 'cognitieve flexibiliteit' en 'morele flexibiliteit' van internationale ervaring.

- 3p **25** Welke van de onderstaande begrippen betreffen de 'cognitieve flexibiliteit' en welke de 'morele flexibiliteit' van internationale ervaring?
Neem de nummers over en zet achter elk nummer *cognitief* of *moreel*.
- 1 egocentrisme
  - 2 empathisch vermogen
  - 3 intensieve ervaringen
  - 4 inventiviteit
  - 5 meerwaarde
  - 6 onbetrouwbaarheid
  - 7 wisselende relaties

Uit alinea 8 zijn twee aanbevelingen af te leiden: een voor werknemers en een voor werkgevers.

- 2p **26** Hoe zouden deze aanbevelingen luiden?
Neem onderstaande zinsgedeelten over en vul ze aan.
- Werknemers zouden ...
- Werkgevers zouden ...

"Op zich zijn die resultaten misschien niet anders dan verwacht: dat is nu precies de reden dat internationale ervaring zo hoog gewaardeerd wordt." (regels 78-82)

Al zijn de resultaten van het onderzoek misschien niet onverwacht, het onderzoek is wel van grote waarde.

- 1p **27** Leg op basis van tekst 3 uit waarom het onderzoek van waarde is. Geef antwoord in een of meer volledige zinnen en gebruik voor je antwoord niet meer dan 20 woorden.

In alinea 1 worden voorbeelden genoemd van manieren waarop werkgevers hun medewerkers een buitenlandverblijf aanbieden, waaronder een wereldreis door verschillende landen.

- 2p **28** Leg uit waarom werkgevers hun werknemers eigenlijk beter *niet* op een dergelijke wereldreis zouden kunnen laten gaan, op grond van de studies die in tekst 3 beschreven zijn.
Geef antwoord in een of meer volledige zinnen en gebruik voor je antwoord niet meer dan 25 woorden.

De titel van tekst 3 kan zo worden aangevuld dat die de hoofdgedachte van de tekst weergeeft.

- 2p **29** Welke aanvulling zou dat moeten zijn?
Internationale ervaring bevordert creativiteit op het werk,
- A maar heeft ook negatieve gevolgen
  - B mits het om diepe ervaring gaat
  - C omdat cognitieve flexibiliteit aan te leren is
  - D waardoor problemen sneller opgelost kunnen worden

- 1p 30 Wat is het belangrijkste doel van tekst 3?
Het belangrijkste doel van tekst 3 is de lezer
- A ervan te doordringen dat internationale ervaring goed is voor creativiteit op het werk en maatschappelijke relevantie heeft.
  - B ervan te overtuigen dat werkgevers hun werknemers vaker naar het buitenland zouden moeten sturen.
  - C te informeren over onderzoek naar de relatie tussen internationale ervaring en creativiteit op het werk.
  - D te laten nadenken over het effect van internationale ervaring en creativiteit op het werk.

Tekst 4 De selfie-rage getuigt van een grote honger om gezien te worden

---

- De ik-figuur in tekst 4 ervaart hetzelfde bij haar ontmoetingen met selfie-makers als bij haar ontmoetingen met daklozen in India.
- 1p 31 Wat ervaart de ik-figuur bij beide ontmoetingen?
- “Er is geen inbedding in iets breders.” (regels 25-26)
- 1p 32 Hoe zou ‘iets breders’ in deze tekst kunnen worden opgevat?
- “Ik denk dat dit gebrek aan aanwezigheid eigenlijk pijn doet.” (regels 38-39)
- 1p 33 Wat wordt in dit citaat bedoeld met ‘dit gebrek aan aanwezigheid’?
- A het altijd maken van geestesvoorstellingen
  - B het constante verlangen naar vroeger
  - C het ergens niet meer willen zijn
  - D het steeds weer aan iets anders denken
- “Die drang om eindeloos te documenteren waar je bent, getuigt voor mij van een onbeholpen maar groot verlangen naar aanwezigheid.” (regels 44-48)
- 1p 34 Leg uit waarom het verlangen naar aanwezigheid ‘onbeholpen’ wordt genoemd, gelet op de strekking van de tekst.
Geef antwoord in een of meer volledige zinnen en gebruik voor je antwoord niet meer dan 30 woorden.

Let op: de laatste vragen van dit examen staan op de volgende pagina.